

Oponentní posudek bakalářské práce

Autorka práce: Monika Jiranová
Název práce: Dítě s ADHD ve školní třídě. Případová studie.
Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Veronika Pavlas Martanová

Bakalářská práce se formou případové studie zaměřuje na v současnosti ve školství diskutovanou problematiku, a to na problémy dítěte s ADHD. V poslední době bylo u nás publikováno mnoho literárních zdrojů, ať ve formě monografií zahraničních či českých autorů, tak časopiseckých článků vzniklých na základě výzkumných prací či zkušenostmi s dětmi s ADHD.

Práce působí uceleným dojmem, koncentruje se na jedno obsahové téma (tj. ADHD), autorka „neutíká“ k jiným problémům. Originalita autorky je v případovém přístupu, většina podobných prací se zaměřuje spíše na dílčí téma, které sleduje z různých kontextů. Nálezky korespondují se současným stavem poznání, rozsahem je práce nad horní hranici doporučenou v pokynech pro bakalářské práce (tj. 76 stran).

Název práce dává představu, že se autorka bude orientovat ve svém zkoumání na socioemoční charakteristiky dítěte ve vztahu ve třídě. Již při čtení teoretické části je ale zřejmé, že autorka postihuje daleko víc skutečností. Možná byla fascinována všemi dostupnými informacemi, které se dají o syndromu ADHD vyhledat, že zvolila skutečně komplexní postup, vyjadřuje se ke všem možným skutečnostem, od příčin, přes projevy, diagnostiku, intervenci a terapii až k doporučeným přístupům učitelům a žáků. To jí pak ale bere prostor na oblasti, kde by mohla jít více do hloubky, kdyby nechtěla téma postihnout v celé jeho šíři. Samozřejmě, popisované skutečnosti se do pozice žáka ve třídě mohou promítat, ale pak mohla zvolit jiný název práce. Pro příští zpracování podobných prací bych autorce doporučila nebát se zúžit obsahy daného tématu.

Po formální stránce je potřeba autorku pochválit, kromě několika překlepů je práce přehledná, dobře strukturována, čtivá, bez prohrěšků na stylistice. Práce s kurzívou v pasážích, kde jsou zveřejněny výpovědi dítěte, matky či učitelky, přináší oživení a působí pro čtenáře podnětně. Autorka využila především českých bibliografických zdrojů, až na výjimky pracuje s literaturou dobře (v odkazech na sborníky se většinou uvádí jméno autora článku, nikoli editor sborníku – odkazy č.79, 80).

Žánrově práce spadá do empirických prací, s využitím kvalitativního přístupu. Autorka si v úvodu empirické části kladé několik otázek k oscilaci projevů v čase, ovlivnění ostatních spolužáků projevy žáka s ADHD, vliv projevů na učitele, na přístupy k němu i ostatním a na vedení hodiny. Zajímá se o vyrovnání se s problémy ze strany rodičů i sourozenců a o to, jak jsou pro matku podnětné rady a návody uváděné v literatuře.

Je nutné ocenit, že se autorka snažila poznat chlapce dlouhodobě, čas, který ve škole strávila, pozorováním, rozhovory s učitelkou i matkou, jí umožnil chlapce dobře poznat. Dotazuji se autorky, zda jak postupovala při analýze údajů, které čtenáři strukturovaně předkládá. Na mne to dělá dojem, že se nechala unést právě rozsahem všech skutečností, které do celé problematiky ADHD vstupují a všechny je prezentuje ve vztahu ke chlapci - ukazuje, jak se v tomto konkrétním případě projevují. Rozumím i tomu, že chce, představit chlapce v celém kontextu jeho případu. Přesto ale postrádám hlubší soustředění se na stanovené otázky směřující k socioemočním charakteristikám či dynamice vztahů (žák – spolužáci, žák – učitel, žák, rodič), třeba v samostatné kapitole, kdy by se podrobněji vyjádřila ke všem stanoveným otázkám, než jak je podáno v závěru.

Práce splňuje kritéria kladená na bakalářské práce. Doporučuji ji proto k obhajobě. Jak hodlá dál autorka v tématu pokračovat? Trochu mne mrzí, že nebyly přiloženy alespoň ukázky záznamů z pozorování, rozhovorů, byly by více podnětné než zpráva z vyšetření či individuální vzdělávací plán.

Navrhované hodnocení: velmi dobře

V Praze dne 12.9.2010

PhDr. PaedDr. Anna Kucharská